

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره آموزش امر به معروف و نهی از منکر

دوره آموزشی "فطای رایج"

مدرس: استاد علی تقوی

آسیب شناسی اشتباهات متداول اساتید و سخنرانان در تدریس و تبلیغ فریضه امر به معروف

جلسه پنجم

یکی از اشتباهات رایج در بحث آموزش امر به معروف و نهی از منکر این

شرط احتمال تاثیر هست.

معمولا به عنوان شرط دوم میگن، جزء چهار شرط وجوب، یک شرط چیه؟

احتمال اثر یا احتمال تاثیر

خیلی‌ها متأسفانه در کمال سادگی، سهل‌انگاری میکنند در تبیین احکام، برای مردم
میگن این شرط چیه؟ یکی از شرایط وجوب امر به معروف **تأثیر** ه، هر جا مطمئنی اثر
داره بگو، خب فاتحه امر به معروف و خوندی شما برادر یا خواهر مبلغ محترم.

اولاً دقت کنیم عزیزان، شرطی که مراجع معظم تقلید فرمودند:

احتمال اثر کافیت برا وجوب، نه قطعیت به تأثیر،

یعنی بعضیا انتظار دارن تا به یکی تذکر میدن یه دفعه متنبه بشه، متحول بشه،
چون این رو نمیبینن، همچین تأثیر تامی رو همیشه نمیبینن، هر چند گاهی رخ میده،
میگن آقا پس امر به معروف تأثیر نداره پس به ما واجب نیست!

واجب امر به معروف چیه، همون واجبی که هیچوقت اثر نداره، پس واجب نیست
دیگه، آها خب پس انجام نمیدیم .

نه، **اولاً** "احتمال" تأثیر هست،

ثانیا احتمال تأثیر انواع داره، وجوه مختلف داره.

مراجع معظم تقلید میفرمایند:

گاهی حرف شما ممکنه در آینده اثر کنه، گاهی ممکنه در این آدم اثر نکنه، در دیگری اثر کنه احتمال میدی، گاهی احتمال داره که همون لحظه این آدم گوش نکنه، اما باعث بشه گناهی یخورده کم بشه، گناه رو قطع نکنه، یخورده گناهی ضعیفتر بشه، احتمال اینا هست، گاهی ممکن هست که یک مقدار عرضم به خدمت شما که گناه به خفا بره، نه لزوماً قطع بشه، بلکه همین که گناه از علن به خفا میره، همین که زشتی منکر حفظ بشه، قبح شکنی نشه، همین که شما شریک گناه اون نمیشی، عرضم به خدمت شما همین که با او اتمام حجت کردی، همین که گناه برا معصیت کار تلخ میشه و با خیال راحت نمیتونه گناه کنه.

حالا دست خطهایی که ما از مراجع تقلید داریم همیشه الان یکی یکی به شما نشون بدم، اما مراجع معظم تقلید میفرمایند: **همه اینها وجوه مختلف احتمال تأثیر هست.** و حتی حضرت امام در تحریر الوسیله یا در رساله آموزشیهون هست، در تحریر، میفرمایند که: **مسئله ۱ در گفتار در شرایط وجوب، میفرمایند:**

"وجوب امر به معروف و نهی از منکر با ظن به عدم تأثیر،

هر چند قوی باشد ساقط نمیشه"

یعنی شما اگه بگی من ۹۹ درصد احتمال میدم که حرفم اثر نکنه، ببینید یعنی ۱٪

احتمال میدی اثر کنه، به احتمال عقلایی کم کافیت برای وجوب؛

این حرف مراجع تقلید است، حالا به کسی ام میخواد بر بخوره، بخوره.

ما حرف مراجع تقلید برامون ملاک هست، نه هر کسی بر اساس سلیقه خودش بر اساس

قیاس واستحسان بیاد نظر بده، اینطور نیست.

مراجع میفرمایند:

یک مقدار کم احتمال عقلایی بر وجوب بدی کافیت، با ظن به عدم تاثیر هر چند قوی

باشه تکلیف ساقط نمیشود.

باز امام میفرمایند:

اگر دو شاهد عادل شهادت بدن بر اینکه در یک مورد خاصی تذکر فایده نداره، ینی

بیینه اقامه بشه، اما خودت ته دلت بگی حالا شایدم یخورده تاثیر داره، اینجا وجوب

میاره و واجب است تذکر بدی.

باز میفرمایند که:

اگر تاثیر در آینده، اگر تاثیر در دیگران، اگر تاثیر در کاهش منکر، اینها همه در تحریر

الوسیله هست: مسئله ۵، مسئله ۸، مسئله ۹ باب الامر بالمعروف تحریر الوسیله حضرت

امام، اینها همه وجوب می آورد.

مسئله ۱۱ میفرمایند:

اگر بداند فلان شخص تصمیم گرفته فلان گناه رو مرتکب شود و احتمال بده که اگر او

را نهی کند موثر واقع نمیشود اما ممکن است در آینده موثر واقع شود، اینا وجوه

مختلفه دیگه عرض کردیم، باز وجوب می آورد.

مسئله ۸ میفرماید:

اگر احتمال بدی با تذکرت فقط تاخیر در ارتکاب منکر پیش میاد، باز واجب میشه،

بین، احتمال تاثیر.

لذا میرسیم به اون جمع بندی حضرت آقا، رهبر انقلاب فرمودند:

احتمال تاثیر همه جا قطعیت.

حالا چطور به عده جرأت میکنند، بر سر منبر و پشت میکروفن و در صداوسیما، اینا

میان میگویند هر جا مطمئنید تاثیر داره تذکر بدین، چه حرف اشتباهیه!

یه جا شنیدم یک انسان مشهوری یک خطیب معروفی گفت که مسئله احتمال اثر، اگه

از ۵۰٪ بیشتر احتمال میدید حرفتون اثر داره، واجبه تذکر بدین، ۴۹٪ احتمال تاثیر

میدید واجب نیست!

ببخشید ما خط کش باید تو خیابون، احتمال سنج داشته باشیم،

بریم پیش مردم ببینیم احتمال اون ۴۹ درصده یا ۵۱ درصده؟

بعد ایشون بر اساس چی گفت؟ بر اساس قیاس خیلی عجیبی،

گفت مته شکیات نماز میمونه، کی گفته اینو؟

کدوم مرجع تقلیدی گفته مثل شکیات نماز بالای ۵۰٪؟

همه مراجع میفرمایند:

یک احتمال کمی میدی که شاید حالا اثر کنه، شایدم گوش کرد حرف مارو،

همین وجوب میاره، ۵۰٪ چیه؟!

من یکی یکی نمیخوام بخونم براتون:

رساله آیت الله مکارم شیرازی مسئله ۲۴۱۴ میفرماید:

احتمال بدهید امر ونهی اثر دارد، خواه فوری باشد یا غیر فوری، کامل باشد یا ناقص

رساله آیت الله عظمی علوی گرگانی مسئله ۲۸۵۱، رساله آیت الله گرامی مسئله

۲۱۷۶، عرض به خدمت شما رساله آیت الله سیستانی مسئله ۲ باب امر به معروف،

رساله آیت الله بیات زنجانی مسئله ۱۹۶۰، اینا هر کدومو بخام بخونم به تفصیل، درش

نکاتی هست.

همین قدر بدونیم که احتمال تاثیر کافیت برای وجوب،

و احتمال تاثیر هم همه جا بر قرار است.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

جلسه ششم

رسیدیم به اشتباه متداول دیگر که مربوط به شرایط و جوب فریضتین هست عزیزان

گفتیم اولین شرط علم به معروف و منکر است.

یکی دیگر از شرایط حالا معمولاً دوم یا سوم می گن،

استمرار گناه یا اصرار بر گناه داشتن توسط معصیت کار است

یا برخی دقیق تر فرمودند عدم یقین به ترک گناه.

ببینید من استدعا میکنم مبلغین بزرگوار، اساتید و نویسندگان عزیز به اسم ها و کلید

واژه های توی تیترو دقت کنند من خواهش کردم دیگه نگیم مرحله اول قلبی است،

بگیم رفتاری، همون طور که امام فرمودند.

نگیم مرحله سوم عملی است، **بگیم مرحله توسل به زور و جبر، همان طور که امام**

فرمودند.

اینجام خواهش میکنم نگیم یکی از شرایط و جوب فریضتین یکی از چهار شرط و جوب

استمرار گناه است، چون یه عده غلط اینو می فهمند و یه عده هم غلط میگوین برا مردم

تو تریبون ها، بگیم عدم یقین به ترک گناه، یعنی چی؟

میکن آقا شرط سوم حالا یا بعضی گفتن شرط دوم فرقی نمی کنه اصرار بر گناه است یعنی استمرار گناه است، خوب باشه اسمشو حالا این میگی بگو تعریفش یعنی چی؟

میکن یعنی اگه چند بار گناهو دیدی و معصیت کار اصرار بر گناهش داشت،

گناه استمرار داشت باید تذکر بدی. یعنی چی؟

ملت هم چی میکن بندگان خدا میکن خب اگه یه بار گناهو دیدیم تذکر ندیم دیگه

وایستیم فرداشم ببینیم دوباره می بینیم همین گناهو؟ اگه چند روز هفت هشت ده

روز انجام داد اونوقت تذکر بدیم **نه همچین چیزی نیست.**

حضرت آیت الله عظمی سیستانی در رسالئون نوشتند ایشون تصریح دارند از بقیه

مراجع هم ما استفتاء داریم همون رو که **ولو بار اول هم باشه میبینی باید تذکر بدی**

یعنی چی که استمرار گناه به این معنی که صد بار ببینیم بعد بگیریم! دو، سه بار ببینیم

بعد؟! نه، منظور این است که اگر گناه هنوز ساری و جاریست، استمرار به این معنی،

باید تذکر بدی!

شما می بینید یک کسی در حال معصیت داره راه میره، یک کسی داره روزه خوریه

علنی میکنه قدم میزنه، یه کسی بی حجابی میکنه، یکی داره دروغ رو میگه و خب

لحظه اول میگه، لحظه دوم هم همین طور، داره ادامه میده دیگه، یعنی قطع نکرد
خودش گناه رو، خودش مُرْتَدِعِ نشد به دلیل دیگری.

اینجا واجب است تذکر، ولو دفعه اولش باشه پس این به معنی عدم یقین به ترک گناه

است ولو دفعه اول باشد باید تذکر داد.

بعضی ها که دیگه خیلی پرت گفتند دیگه، دیدم بعضی ها تو رسانه ها متاسفانه میگن،
میگه استمرار گناه یعنی چی؟ از شون پرسیدیم، گفتیم حاج آقا استمرار گناه یعنی چی؟

گفت یعنی گناهایی که دیگه خیلی مستمر شده اینا رو دیگه نمیخواد تذکر بدین!

دیگه اینا خیلی استمرار در جامعه داره نمی خواد امر به معروف و نهی از منکر کنی!

آقا نمی دانی بزرگوار بگو نمیدانم از توضیح المسائل بخون از رساله و استفتائات

بخون بیا جواب بده.

پس حواسمون باشه جمع بندی کنم استمرار گناه یا اصرار بر گناه به این معنی نیست

که چند بار لازم باشه ببینیم معصیت راتا تذکر بدیم! دفعه اولشم باشه باید تذکر داد

عنوان دقیقش این هست "عدم یقین به ترک گناه".

شما داری میری یه کسی رو نهی از منکر کنیدی ۱۱۱ خودش به هر دلیلی منکر رو قطع کرد، یا با تذکر دیگران یا خودش حواسش جمع شد، هرچی، منکر رو قطع کرد اونجا دیگه نیاز نیست شما تذکر بدین.

قاتلوهم حتی لا تکون فتنه، تذکر می دیم انقدر باید تذکر بدیم تا زمانی که منکر در واقع از بین بره و بشود سالبه به انتفاء موضوع.

بذار از رساله امام هم بخونم براتون، مساله ۲۷۹۱ امام می فرماید:

"سومین شرط وجوب آن است که بداند شخص معصیت کار بنا دارد معصیت خود را

تکرار کند، پس اگر بداند که تکرار نمیکند واجب نیست."

این هم از این، دقت بفرومائید.

والسلام علیکم ورحمت الله و برکاته

جلسه هفتم

از جمله اشتباهاتی که در تدریس امر به معروف رایج هست شرط چهارم از چهار شرط
و خوب امر به معروف و نهی از منکر هست، یعنی تقریباً هر چهار تا شرط رو غلط می‌کن

دیگه 😊

شرط اول، دیدیم علم به معروف و منکر رو چطوری می‌کن،

احتمال اثر رو چطوری می‌کن،

استمرار بر گناه رو هم غلط توضیح میدن و این شرط چهارم همینطور.

یعنی بندگان خدا مردمی که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنن خیلی مردن دیگه

و خیلی در واقع دقیق با احکام آشنا شدن که امر به معروف و نهی از منکر رو واجب

میدونن و انجام میدن 😊 حالا بررسی کنیم این رو، درد دل زیاده!

شرط **عدم مفسده**، یعنی اینطور می‌کن، غلط رایجش این هست، آقایون می‌کنن هر جا

دیدن امر به معروف خطر داره نمی‌خواد امر به معروف کنی!

هر جا ضرر داره تذکر دادن نمی‌خواد تذکر بدی!

خب برادر من همه جا تذکر ضرر داره! یعنی حداقلش یه دلخوری ای هست.

حداقلش یه دلچرکین شدن، یه ایجاد کدورتی، تنشی هست دیگه.

پس بگو کلاً امر به معروفو تعطیل کنیم بذاریم کنار!

پس قیام امام حسین علیه السلام چی بود؟ اینهمه ضرر و خطر رو چرا تحمل کرد؟

نه مثل اینکه اطلاق ندارد این مطلب، اینطور نیست که بگیم هر جا ضرر داره امر به

معروف و نهی از منکر نکن!

خیلیا اینو میگن ها، امر به معروف جایی واجبه که ضرر نداشته باشه، اینطوری میگن!

نه، خیلی از جاهایی که ضرر داره هم واجبه، باید اهم و مهم کنیم.

شرط چهارم نداشتن ضرر نیست! نداشتن مفسده و خطر نیست!

نداشتن مفسده اهم است، اهم از منکر.

باب تزاحم است دیگه، باید اهم و مهم رو ملاحظه کرد، ببینید از اسمش پیداست دیگه،

من اینطور عرض می کنم، بخونم براتون

مثلاً رساله آیت الله العظمی نوری همدانی مسأله ۲۷۹۰ می فرماید:

"اگر معروف یا منکر از اموری باشد که شارع مقدس به آن اهمیت زیاد می دهد مثل اصول دین و مذهب، حفظ قرآن، حفظ عقاید مسلمانان یا احکام ضروریه، باید ملاحظه اهمیت شود و مجرد ضرر موجب واجب نبودن امر به معروف نمی شود حتی اگر توقف داشته باشد حفظ اعتقادات مسلمین و احکام ضروری اسلام بر بذل جان و مال، واجب است بذل جان و مال".

رساله آیت الله العظمی وحید خراسانی مسأله ۲۰۶۹، رساله آیت الله العظمی سیستانی باب امر به معروف ذیل مسأله ۲، عرض به خدمت شما که رساله آیت الله العظمی مظاهری شرایط امر به معروف، ای کاش وقت بود و میشد من تک تک اینها رو می خوندم برای شما اما حتماً مراجعه بفرمایید. رساله آیت الله العظمی فاضل لنکرانی باب امر به معروف و نهی از منکر ذیل شرایط وجوب. رساله آیت الله العظمی مکارم شیرازی مسأله ۲۴۱۴.

همه اینها شبیه به همین جمله رو فرمودند:

که آقا وقتی منکر مهم باشه، هر ضرر و خطری رافع تکلیف نیست.

منکر مُهَمِّم فقط بدعت نیستا!

اندراس احکام اسلام، عادی شدن منکر،

جابجایی معروف و منکر، حفظ ضروریات دین،

حجاب از ضروریات دین هست یا نیست؟

نماز، بفرمایید که از مهمترین مسائل دین هست یا نیست؟

روزه خوری علنی، یعنی تَجَرِّی بر مولا،

بفرمایید که جرأت افزایی و جری شدن معصیت کاران نسبت به خدا،

دهن کجی به خدا، علنی شدن گناه، اینا همه مصادیق منکرهای مهم است.

فقط قتل نیست، فقط ظهور بدعت و یزید حاکم شدن نیست.

هر منگری که خیلی اَهَم باشه ضرر شو باید بسنجیم.

یه ضرر کمی داره، حالا یه به تو چه میشنویم ما،

حالا یه چک شاید بخوریم ما، از هزار نفر یه نفر پیش بیاد.

میگیم نه هر جا تذکر خطر داره امر به معروف نکنیم؟

پس چی می‌گیم

" انی سلم لمن سالمکم، حرب لمن حاربکم "

امام حسین ما پیرو تو هستیم. امام زمان اگه تو بیای ما پشت سرت شمشیر می‌زنیم.

نه آقا تو یه فحش هم حاضر نیستی بخوری برای خدا یه به تو چه هم حاضر نیستیم ما

بشنویم. با کوچترین احتمال ضرری وظیفه رو از خودمون ساقط می‌کنیم.

باز همون روایت امام باقر است که می‌فرماید که:

" يُقْبَلُونَ عَلَى الصَّلَاةِ وَالصِّيَامِ وَمَا لَا يَكْلِفُهُمْ فِي نَفْسٍ وَلَا مَالٍ "

نماز روزه فقط انجام میدن.

دنبال اون عبادتهایی اند که یه کوچولو خطر و ضرری هم براشون نداشته باشه.

این میشه راحت طلبی، این میشه اسلام امریکایی که بحث شو مفصل گفتیم.

پس حواستون باشه ضرر درجاتی داره عزیزان، گاهی ضرر مالی ست، گاهی آبرویی

ست، گاهی جانی ست، گاهی ضرر به دین ما داره می‌خوره، مفسده به دین ما متوجه

است به دین مسلمونها، اونجا فدا می‌کنیم جان مون رو، آبرو مون رو، مالمون رو.

کما اینکه حسین بن علی علیه السلام این کارو کرد.

باید ملاحظه مفسده کنیم، بسنجیم در دو کفه ترازو،

ضرر و خطر گناه چقدر زیاد است؟ اشاعه این معصیت در جامعه؟

ضرر و خطری که با تذکر دادن به من میرسه چقدر است؟

بله، اگر مثالی که بنده خیلی وقتها گفتم میبینیم یک آقای مستی، سلاح هم دستشه، یک

آشغال شکلاتی انداخته زمین، خوب اونجا نمیریم تذکر بدیم.

معصیت چیه؟ آشغال شکلات زمین افتادن،

خطر و ضررش چقدره؟ کشته میشیم بخاطر یه آشغال شکلات،

خب نمیریم، تذکر نمیدیم.

اما یه وقت هست نه میبینیم منکر، منکر بزرگی ست، گناه و معصیت علنی کبیره ایست و

حالا ضررش هم مثلاً یه " به تو چه " ست، یه دلخوری ست.

اینجا واجب است امر به معروف و نهی از منکر.

پس لطف کنیم آقایون به مردم نگیم که هر جا ضرر داشت نمیخواه تذکر بدی.

شرط چهارم نداشتن ضرر اهم از منکر است که این رو ذیل همین شرط مراجع

معظم در رساله هاشون اشاره فرمودن.

حالا باز زیاده بخوام بخونم براتون.

مقام معظم رهبری در "اجوبه الاستفتاءات" سؤال ۱۰۵۷ می فرماید:

"در مورد ضرر باید تناسب بین ضرر احتمالی و اهمیت معروفی که به آن امر می کند

یا منگری که از آن نهی می کند ملاحظه نماید."

ملحقات توضیح المسائل امام خمینی مسأله ۲۷۹۲، رساله آیت الله عظمی موسوی

اردبیلی رحمه الله علیه مسأله ۲۲۱۸، رساله آیت الله گرامی مسأله ۲۲۱۷، رساله

آیت الله بیات زنجانی مسأله ۱۹۶۵.

همه این بزرگواران علی الله کلمتهم می فرمایند:

که باید ملاحظه اهم و مهم بشه، به صرف یک ضرر کوچولو، یک خطر

کوچولو، همیشه این فریضه مهم رو تعطیل کرد.

ان شاء الله خدا همه ما و شما رو موفق به انجام و احیای این فریضه بدارد به برکت

ذکر صلوات بر محمد و آل محمد

جلسه هشتم

وارد یک بحث جدیدی از غلط‌های مصطلح در آموزش امر به معروف میشیم،

اونم شروط غیر شرعی ای هست که بعضیا به عنوان شرط **و جوب برا امر به معروف**

از خودشون خلاصه شرط کردن.

بر اساس استِحسان، طرف به ذهنش میرسه که آقا بهتره که همجنس به همجنس تذکر

بده دیگه. بعد میاد تو تلویزیون، تو نمیدونم سخنرانی، تو کتابش میگه که کسی به

جنس مخالف تذکر نده، تذکر به نامحرم شما حق نداری بدی! این حرف بیخودیست.

مراجع معظم تقلید می فرمایند تذکر به نامحرم هم واجب است.

جنسیت چیز است که تو شرایط و جوب امر به معروف و نهی از منکر نیست.

مُمائله، جنسیت، محرمیت، اینا شرط نیست آقا، نگیم به مردم که اینا شرطه.

در امر به معروف و نهی از منکر نسبت به جنس مخالف هم باید امر و نهی کرد.

البته خب مشخصه با **آدابش دیگه**، با احترام بیشتر، با وقار بیشتر،

اینجا مشخص هست دیگه.

همونطور که به محرم می‌گیم، همونطور به نامحرم نمی‌گیم که،

یه مقدار با احترام و تکریم بیشتر و وقار و سنگینی بیشتر.

مُنْتها نکته اینجاست بعضیا میان می‌گن که خب نه آقا بهتره که به نامحرم نگیم... ما با

نامحرم حرف نزنیم، دل او را می لرزانیم، نمیدونم یا آقا به خانم، خانم به آقا!

آقا همون اسلام که می‌گه بهتر است برای زن، مرد او را نبیند، صداشو نشنوه،

او مرد رو نبینه، نمیدونم صداشو نشنوه فلان، حجاب، حیا، عفت...

همون اسلام می‌گه در تذکر جنسیت شرط نیست. کی گفته شرط نیست؟

مراجع تقلید شرط نکردند.

پس ما حق نداریم از خودمون بدعت در دین بذاریم، شرط اضافه کنیم.

مراجع تقلید فرمودند چهار شرط داره وجوب امر به معروف:

علم به معروف و منکر، احتمال تأثیر،

عدم یقین به قطع گناه و نداشتن مفسده اهم، عدم مفسده اهم.

هیچ مرجع تقلیدی فرموده شرط پنجم "محرم بودن"، "جنسیت".

بله میدانیم اگر محرمش باشه و تذکر بده، همجنسش تذکر بده خب بهتره.

اما خیلی جاها همجنسش نیست، محرمش نیست،

خیلی وقتا محرمش هست و تذکر نمیده!

اینا مثل مسأله اضطرار در بفرمایید طیب هست، بحث پزشکی که حالا طیبه، در فقه

اسلام مراجع گفتن: اگر طیب محرم باشه که خب انجام میده، اگر طیب نامحرم باشه

و طیب محرمی حاذق تر از او نباشه ناچار باشه طیب نامحرم باید به حداقل نگاه به

بدن و یا مثلاً دیگه مجبور باشه حداقل لمس بدن برا بجات جان او بسنده کنه.

نجات غریق و امثال اضطرارهای دیگه همینطور، بحث **امر به معروف** رو هم همینطور

فرمودند مراجع معظم تقلید.

یعنی باید تذکر داد،

خب خیلی وقتا محرمش هست و تذکر نمیده.

ما بر اساس استحسان حق نداریم از خودمون بگیریم که بهتر است که...

چون بهتر است که نامحرم صحبت نکنه پس شما تذکر ندید.

زن به مرد، مرد به زن، عند وجوب شرایط واجب هست که تذکر بده.

جلسه نهم

یکی از غلط‌های مُصطلح و اشتباهات رایج، بحث **نیت در امر به معروف** هست. بعضی می‌گویند آقا در امر به معروف باید خالص باشی، باید قصد قربت داشته باشی، باید نیت درست باشی، فقط برای رضای خدا امر به معروف کنی! از این حرفا می‌گویند.

نخیر، امر به معروف مراجع معظم تقلید فرمودند:

واجب توصلی است، نه تَعَبُدی.

مثل نماز نیست که نیت بخواد، مثل روزه نیست که نیت بخواد.

واجب توصلی است،

مثل شستن لباس نجسی که برای نماز طهارت اون لباس، تنها لباسی است که داری،

برای طهارت در نماز مثلاً اون شرط هست که شما اونو بپوشی، بشوری، نیت نمی

خواد. لباس نجسم را می شویم که پاک بشود، بپوشم نماز بخوانم **قربه الی الله!** نه، یه

واجب توصلیست، برای نیت به یک واجب دیگر.

هدف از امر به معروف و نهی از منکر "خود امر به معروف و نهی از منکر" که نیست،

ازاله ی منکر است، اقامه ی معروف است.

لذا همه مراجع میگویند قصد قربت درش شرط نیست،

نیاز به نیت ندارد، حتما لازم نیست آدمای خالص فقط امر به معروف کنند.

نه همه باید انجام بدن.

شاهد، رساله ی آیت الله مظاهری مساله ی ۱۵۹۱، رساله آیت الله نوری همدانی

مساله ۲۷۸۸، تحریر الوسیله امام، رساله مقام معظم رهبری، أجوبّشون، آیت الله

فاضل لنکرانی، ملحقات توضیح المسائل امام مساله ۲۷۹۰، رساله آیت الله علوی

گرگانی مساله ۲۸۵۳، رساله آیت الله گرامی مساله ۲۱۷۰، رساله آیت الله موسوی

اردبیلی مساله ۲۲۱۶ و بقیه مراجع همینطور. همه چه فرمودند؟

می فرمایند: امر به معروف و نهی از منکر درش قصد قربت معتبر نیست،

بلکه مقصود اقامه ی واجب و جلوگیری از حرام است.

بله، البته اگر کسی خالصانه با قصد قربت انجام بده ثواب و اجر و مزدش بیشتر است.

حضرت آیت الله مکارم حفظه الله می فرمایند که:

"بدون قصد قربت ثواب به کسی نمیدن."

باقی مراجع می فرمایند که:

ثواب و اجر با قصد قربت و اخلاص و نیتِ قربه الی الله باشد، ثواب بیشتر هم می شود.

بله، اما اینکه بگیم اگر کسی خالص نیست، نیتش درست نیست، تذکر ندهد!

نه، اینا رو نگید تو رو خدا به مردم.

هممون باید چه خالص باشیم، چه ناخالص، برای رضای خدا باشد یا حتی به قصد ریا

باشد، حتی به قصد خدایی نکرده به قول خودمون، ببخشید عقده گشایی کردن و

اظهار انا رجُل کردن و خود نشان دادن و به قصد اینها هم که باشد،

درسته که تاثیر تذکر میاد پایین اما واجب است وگو با این قصدها امر به معروف و نهی

از منکر انجام بشود.

والسلام علیکم و رحمتُ الله و برکاته.

جلسه دهم

عزیزان، یکی از اشتباهات رایجی که مدرسین امر به معروف و مؤلفین این عرصه، دلسوزان این عرصه متأسفانه بر اثر کم دقتی مبتلا میشن بهش، باز از شرایطی است که برای خودشون شرط وجوب امر به معروف می دونن و اضافه میکنن به شرایط چهارگانه مراجع. اونم چیه؟

لج کردن، لج نکردن.

میکن آقا باید ببینی اکه گناهکار لج می کنه ها، نمی خواد بهش تذکر بدی.

از اون ور هم شبکه های معاند ماهواره ای، وابسته به خلاصه لابی صهیونیستی دارن یاد میدن به معصیت کار، میکن آقا لج کن، کسی بهت تذکر داد، گناهتو بیشتر کن، تشدید معصیت کن تا اینا دیگه یاد بگیرن دفعه بعد تذکر ندن.

عزیزان:

مراجع تقلید، اولاً عدم لجاجت معصیت کار را شرط نفرمودند.

ثانیاً استفتاء هم از شون کردیم، اینورده فرمودند.

یعنی اگر ما به کسی تذکر بدیم و او لج کنه، گناهشو بیشتر کنه، این رافع تکلیف ما نیست.

یا در ذیل همین میشه ایذاءِ معصیت کار رو عنوان کرد

میگن آقا اگه میدونی طرف ناراحت میشه، طرف اذیت میشه تذکر بدی،

دلخور میشه، ناراحت میشه، تذکر نده!

!!! بارک الله! ببخشید پس امر به معروف و نهی از منکر رو تعطیل کنیم !!

بینید اگر بنده مثال زدم بحث فضله ی موش را برای همین است.

شما عزیز بزرگوار، دلسوز امر به معروف و نهی از منکر، دویست صفحه کتاب می

نویسی، یا دو ساعت در باره امر به معروف، از اهمیت و ضرورتش بر منبر میگی، اما یه

دفعه وسطش میگی که:

البته، اگه طرف دلخور میشه، نه، دلخور شون نکنید. ناراحت میشن، تذکر ندید!

اگه ممکنه لجبازی کنن تذکر ندید!

خُب تموم شد دیگه.

اون همه حدیث و آیه هم که درباره ی اهمیتش خوندی دیگه ریختی دور یه دفعه

همشو خراب کردی.

چرا؟

چون همه جا موعظه تلخ است،

نگاه به خودتون نکنید، اینقدر بزرگوارید، اهل ایمان هستید، مؤمنید، دنبال علمید،

دنبال موعظه و منبر و وعظ و نصیحت هستید،

برا عموم مردم، خصوصاً معصیت کاران، خصوصاً معصیت کاران علنی، موعظه تلخه،

خوشایند نیست.

یک کسی عمداً داره یک گناهی رو علنی مرتکب میشه، شما بهش میگی نکن!

خُب معلومه ناراحت میشه، خوشحال نمیشه که!

اما این مثل سوزن آمپول می مونه،

من گاهی این مثالو می زنم، یه خورده درد داره دیگه، چاره ای نیست.

شما مراعات مراتب رو کردی، قاعده ی فقهی آسان تر و آسان تر رو رعایت کردی،

اینا نکته است. **الْأَسْهَلُ فَلَإَسْهَلٍ . الْإَيْسَرُ فَلَإَيْسَرٍ .** آسان تر، سپس آسان تر،

یعنی به کمترین ناراحتی، کمترین ایداء، کمترین دلخوری و کدورت و هزینه بسنده

کردی، سعی می کنی کسی ناراحت نشه، تنش ایجاد نشه، دلخور نشه،

اما حالا همیشه، این طبیعیِ کاره،

جزءِ امر به معروف ونهی از منکر اون دلخوریه هست.

گریزی ازش نیست معمولاً، اکثر جاها اینطور هست

میشه خیلی با لطایف الحیل اون رو هم حذف کرد، اما همیشه به مردم از خودمون

بگیم، تا میدونی گناهکار ناراحت میشه، تا هر جا احتمال میدی که معصیت کار زده

میشه، دلخور میشه، پس تذکر نده!

نخیر، ببخشیدا ما قرار نیست واجبمونو ترک کنیم، به تریج قبای کسی بر نخوره!

بله ما باید مهربان بگیم، با ادب بگیم، با زبون خوش بگیم،

باقول لَین بگیم، منصفانه، زیبا،

اما به قول یکی از شاعران، میگه:

دلبرم از ناز می رنجد، ندانم چون کنم؟

بعضیا هستند دیگه قربون صدقشونم میری، با زبان خوش، با هدیه، با لبخند، قول لَین،

همه ی اینا رو رعایت می کنی، با همه ی اینها تذکر میدی،

بازم دلخور میشه، بازم لجاجت کنه،

دیگه ببخشید به ما چه، دیگه اونجا ما وظیفه نداریم واجبمونو ترک کنیم و رها کنیم.

پس در مجموع چون هیچکدام از مراجع تقلید این رو شرط ندونستن،

ما هم شرط نمی دونیم به تبعیت از این بزرگواران.

سعی می کنیم طوری تذکر بدیم که هیچکس دلخور نشه، هیچکس اذیت نشه،

ناراحت نشه، اما اگر ناراحت شد، دیگه چاره ای نیست، مشکل خودشه.

عرض کردم مثل اون سوزن آمپول که این درد داره

اما برای خودش خوبه ، برای جامعه و اطرافیانش خوبه که این ویروسِ واگیردار،

چون گناه علنی مثل ویروسِ واگیردار می مونه دیگه، شخصی که نیست،

این ویروسِ واگیردار سریع از بین بره و در واقع شخص خوب بشه

و گناه به دیگران هم سرایت، بیماری به دیگران سرایت نکنه.

این که میگن آقا مردم رو زده می کنید از دین، مردم رو طرد می کنید،

اینم باور کن شنیدما! بسیاری از مبلغین میگن، پشت تریبون های رسمی میگن،

میگن آقا امر به معروف نکنید. مردم از دین زده میشن!

!!! بارک الله! امر به معروف نکن، واجبو ترک کنین!

یه روز شما شاید نمازم بخونی مردم از دین زده بشن، باید نمازو بذاری کنار؟

امر به معروف درست رو باید انجام بدیم،

طبق شرایط، مراحل، مراتب، احکام، تکنیک ها، روش های درست،

حالا زده هم شدن، دیگه چاره ای نیست!

نه، مردمو طرد کردید، دفع کردید، زده کردید!

ما نباید کسی رو دفع و طرد و زده کنیم اما دیگه ادفعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَن.

دیگه چیکار کنیم؟ وقتی درست می گیم و او زده میشه، اشکال نداره.

اسلام هم همینو می خوادها، می خواد یه خورده گناهکار بره در خلوت خودش، در

پستوی ذهن خودش، تجدید نظر کنه و تفکر کنه و اصلاح بشه ان شاء الله.

پس لجاجت گناهکار رافع تکلیف نیست،

ناراحت شدن و دلخور شدن و طرد شدن، بدبین شدنِ معصیت کار به دین و مؤمنین،

اینارافع تکلیف نیست

در اجوبه الاستفتائات مقام معظم رهبری هم این مطلب آمده.

التماس دعا والسلام علیکم ورحمت الله

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

کانال در پیام رسان های داخلی: @aamerin_ir

سایت آمرین: www.Aamerin.ir

کانال آپارات: Aamerin

صفحه اینستاگرام: @aamerin_ir